

BEKK OG STRØM AS
Rigetjønneveien 14
4626 KRISTIANSAND S

Vår dato: 27.09.2022

Vår ref.: 201300227-49 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler: Jakob Fjellanger
jfj@nve.no

NVE gir nytt konsesjonsfritak for Skjersfossane-Rettåna kraftverk og forlenget byggefrist for Brufossen kraftverk, Birkenes kommune, Agder fylke

Vi viser til søknader fra Bekk og Strøms AS datert 25.08.2021 og 22.09.2021 om ny vurdering av konsesjonsplikt for Skjersfossane-Rettåna kraftverk og forlenget byggefrist for Brufossen kraftverk.

Bakgrunn

NVE vedtok den 26.08.2016 (NVE 201502702-9) at Skjersfossane-Rettåna kraftverk ikke trengte konsesjon. NVE ga konsesjon til Brufossen kraftverk den 10.01.2017 (NVE 201300227-33).

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Bekk og Strøm AS, datert 25.08.2021, om ny vurdering av konsesjonsplikt for Skjersfossane-Rettåna kraftverk:

«Vi søker med dette om forlengelse av frist for igangsettelse Skjersfossane-Rettåna, som ligger i Birkenes kommune i Agder.

Det har frem til nyere tid vist seg å være noe vanskelig å forsvare denne utbyggingen økonomisk. Den siste tiden har det skjedd en tydelig endring, og det er stor interesse for investeringer i fornybar energi. Og ikke minst et økt behov for fornybar energi. Med disse forutsetningene og forventninger til prisutviklingen på elektrisitet, er vi nå godt i gang med å se på mulighetene for å realisere denne utbyggingen. Gjerne sammen med Brufoss som ligger i samme vassdrag (Rettåna) konsesjon gitt 10.01.2017. Grunneierne er meget positive til en utbygging. Vi vil i eget brev i løpet av denne uke søke om forlengelse også for denne byggefristen. Om dere kan behandle de to søknadene samlet vil vi sette pris på det da det trolig er mest rasjonelt for alle parter.

For øyeblikket er vi akkurat i oppstarten med utbygging av Vegusdal kraftverk på Flateland, ca 10 km nord for Skjersfossane. Dette kraftverket er også en del av Uldalsvassdraget som Rettåna munner ut i. Her ser vi gode muligheter for en

samordning av utbyggingene, noe som vil presse utbyggingskostnadene nedover og gi økt mulighet for å få lønnsomhet i prosjektene i Rettåna.

Samtidig drifter vi Boen Kraftverk og Skripelandsfossen Kraftverk, som begge ligger nedstrøms i samme vassdraget. Samlet sett vil dette gi en god utnyttelse av det potensialet som ligger i vassdraget med sideelver, og gi et godt bidrag til det stadig økende behovet for fornybar energi.

Vi håper på et positivt svar på denne søknad slik at vi kan få mulighet til en enda bedre utnyttelse av vassdraget.»

NVE har mottatt følgende søknad fra Bekk og Strøm AS, datert 22.09.2021, om forlenget byggefrist for Brufossen kraftverk:

«Vi søker med dette om forlengelse av frist for igangsettelse Brufoss, som ligger i Birkenes kommune i Agder.

Det har frem til nyere tid vist seg å være noe vanskelig å forsvare denne utbyggingen rent økonomisk. Den siste tiden har det imidlertid skjedd en tydelig endring, og det er stor interesse for investeringer i fornybar energi. Med disse forutsetningene og forventninger til prisutviklingen på elektrisitet, er vi nå godt i gang med å se på mulighetene for å realisere denne utbyggingen sammen med Skjersfossane-Rettåna som ligger i samme vassdrag (Rettåna - vedtatt konsesjonfritt 26.08.2016). Grunneierne er meget positive til en utbygging. Vi har i egen mail i slutten av august søkt om forlengelse også for denne byggefristen. Om dere kan behandle de to søknadene samlet vil vi sette pris på det, da det trolig er mest rasjonelt for alle parter.

For øyeblikket er vi akkurat i oppstarten med utbygging av Vegusdal kraftverk på Flateland, ca 10 km nord for Skjersfossane. Dette kraftverket er også en del av Uldalsvassdraget som Rettåna munner ut i. Her ser vi gode muligheter for en samordning av utbyggingene, noe som vil presse utbyggingskostnadene nedover og gi økt mulighet for å få lønnsomhet i prosjektene i Rettåna. Samtidig drifter vi Boen Kraftverk og Skripelandsfossen Kraftverk, som begge ligger nedstrøms i samme vassdraget. Samlet sett vil dette gi en god utnyttelse av det potensialet som ligger i vassdraget med sideelver, og gi et godt bidrag til det stadig økende behovet for fornybar energi.

Vi håper på et positivt svar på denne søknad slik at vi kan få mulighet til en enda bedre utnyttelse av vassdraget.»

Søknaden om forlenget byggefrist ble sendt til NVE innen den opprinnelige fristenes utløp.

Høring

Søknadene om ny vurdering av konsesjonsplikt og forlenget byggefrist har vært sendt til Birkenes kommune, Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder for uttale. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar. NVE har mottatt følgende merknader til søknadene:

Statsforvalteren i Agder uttaler i brev av 09.06.2022 angående Brufossen kraftverk:

«Statsforvalteren i Agder (daværende Fylkesmannen i Aust- og Vest Agder) leverte høringsuttalelse 29. juni 2016. Vi antar det nå kun er snakk om en utsettelse og ikke om endringer.

Etter at det ble gitt konsesjon har vi fått opplyst at det er mye stor ørret oppstrøms inntaket. Denne benytter strykpartiet kraftverket skal utnytte som vandringrute mellom gyte- og oppvekstområdene. Når kraftverket bygges, må de hensynta fiskevandringen.

At bygging utsettes, har Statsforvalteren ingen innvendinger mot.»

Agder fylkeskommune uttaler i brev av 13.06.2022 angående Brufossen kraftverk:

«Viser til begrenset høring om utsatt byggefrist. Agder fylkeskommune har følgende merknader:

Fylkesveg

Fra 01.01.20 overtok Agder fylkeskommune forvaltning av eget fylkesvegnett. Dette innebærer at søknad om avkjørselstillatelse, evt. utbedringer av vegnettet må avklares med fylkeskommunen. Statens vegvesen har fremdeles ansvaret for løyver knyttet til spesialtransport på fylkesvegnettet.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at det har skjedd en endring i veglistene siden 2016. I Vegliste mai 2022, spesialtransport, er fylkesveg 406, Senumstad bru x riksveg 41 - Stemplona x fylkesveg 405, klassifisert som veggruppe A.

Utover dette er tilbakemeldingene fra Statens vegvesen i brev datert 15.08.2016 fremdeles gjeldende.»

Agder fylkeskommune uttaler i brev av 17.02.2022 angående Skjersfossane-Rettåna kraftverk:

«Fylkeskommunen minner om miljømål for vannforekomsten. Planlagte tiltak må vurderes etter § 12 i vannforskriften. Dersom § 12 kommer til anvendelse, må tiltaket gjøres i tråd med forskriften.

Det er viktig at ferdselsmulighetene på veien over elva ivaretas. Veien er merket som turrute i Naturbase.»

Bekk og Strøm AS har kommentert innspillene i brev av 30.6.2022. De bekrefter at inntaksterskelen i Brufossen kraftverk skal bygges slik at fisken kan vandre oppstrøms og nedstrøms, at dammen («demningen») ikke vil hindre fisken i å vandre, og at det ved behov skal bygges fisketrapp ved dammen. I epost 15.6.2022 (NVE 201300227-50) vedlegger de epost fra Agder Energi Nett AS som bekrefter at det er kapasitet i linjenettet i området til å ta imot kraftproduksjonen fra kraftverkene Skjersfossane-Rettåna og Brufossen.

NVEs vurdering

En søknad om forlenget byggefrist innebærer ikke at det blir gjort en ny vurdering av fordeler og ulemper ved tiltaket, slik det ble gjort i behandlingen av den opprinnelige søknaden. I saksbehandlingen skal NVE bare vurdere om det har oppstått *nye* eller *endrede* forhold siden tidspunktet for konsesjonsfritak eller konsesjon. Dersom det kommer frem ny vesentlig informasjon, kan NVE avslå en søknad om forlenget konsesjonsfritak eller byggefrist. Et sentralt moment i vurderingen vil være om det kan settes nye vilkår som kan avbøte ulempene. Etablert forvaltningspraksis, understøttet av forarbeidene til vannressursloven og den reviderte vassdragsreguleringsloven, tilsier likevel at det har vært forutsatt at det skal praktiseres lempelighet ved slike søknader.

En søknad om ny vurdering av konsesjonsplikt må behandles som en ny søknad. Et viktig moment vil være om det foreligger ny informasjon som tilsier en annen vurdering enn ved opprinnelig vedtak om konsesjonsfritak.

Søknadene har vært sendt til Birkenes kommune, Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder for uttale. Kommunen har ikke gitt noen uttalelse til søknadene.

Agder fylkeskommune minner om at det må innhentes avkjøringstillatelse for Brufossen kraftverk ved etablering av ny avkjørsel fra fylkesveien. For Skjersfossen-Rettåna kraftverk minner fylkeskommunen om at tiltaket må være i tråd med bestemmelsene i vannforskriften, særlig § 12 som setter vilkår i tilfelle kraftverket medfører at vedtatte miljømål i vassdraget ikke nås.

Statsforvalteren i Agder har mottatt ny informasjon om at mye stor ørret vandrer i vassdraget, og mener at fiskens vandringsmuligheter forbi Brufossen kraftverk må opprettholdes.

Fiskens vandringsmuligheter forbi kraftverkene har vært tema i begge søknadsprosessene. Dette gjelder særlig ørret og eventuell ål i vassdraget. Vilårene som er satt ved NVEs avgjørelser om konsesjonsfritak og konsesjon, inneholder bl.a. forutsetninger eller krav om avbøtende tiltak tilknyttet fiskens vandring. NVE vurderer dermed at fisk og fiskens vandringsmuligheter ikke er å betrakte som et nytt forhold i noen av sakene.

Ifølge vann-nett har Rettåna (020-225-R) god økologisk tilstand (pr. 20.9.2022). Det kan ikke utelukkes at økologisk tilstand i vannforekomsten vil reduseres ved bygging av Skjersfossen-Rettåna kraftverk. NVE mener imidlertid at samfunnsnyttene av inngrepene er større enn skadene og ulempene, og at hensikten med inngrepene i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert. NVE mener derfor at vilårene i vannforskriftens § 12 er oppfylt.

NVE har foretatt søk i Naturbase og Artskart, uten å finne rødlistede eller andre viktige arter eller naturtyper som vil bli vesentlig berørt av tiltakene, ut over nevnte fiskearter. Vi kan ikke se at det foreligger annen ny informasjon som tilsier at søknadene om konsesjonsplikt og forlenget byggefrist bør avslås.

NVEs vedtak

NVE kan ikke se at det foreligger ny informasjon som tilsier at søknaden om forlenget byggefrist for Brufossen kraftverk, bør avslås. I medhold av vannressursloven §§ 27 og 19 annet ledd, samt vassdragsreguleringsloven § 15, forlenges byggefristen for Brufossen kraftverk med inntil fem år, til 10.01.2027.

NVE kan heller ikke se at det foreligger informasjon som tilsier at Skjersfossane-Rettåna kraftverk er konsesjonspliktig. I medhold av vannressursloven § 8 vedtas at Skjersfossane-Rettåna kraftverk, slik planen er forelagt NVE, ikke er konsesjonspliktig.

Vilkårene ellers er de samme som i vedtaket om konsesjonsfrihet for Skjersfossane-Rettåna kraftverk datert 26.08.2016 (NVE 201502702-9), og i konsesjonen for Brufossen kraftverk datert 10.01.2017 (NVE 201300227-33).

For Skjersfossane-Rettåna kraftverk vil NVE vil minne om at vedtaket om konsesjonsfritak er gitt med bl.a. følgende forutsetninger:

- Kraftverket skal bygges i henhold til beskrivelsen i søknaden av 28.04.2015 (NVE 201502702-1).
- Inntak med skråstilt varegrind med liten spalteåpning, for at ikke fisk og ål skal gå inn i inntaket til kraftverket.
- At Statsforvalteren skal forhøres angående detaljplan for inntaket og den skråstilte varegrinda.
- Slipp av minstevannføring på 0,6 m³/s i perioden 1.5.-30.9. og 0,3 m³/s resten av året.
- Største slukeevne på 13,8 m³/s og minste slukeevne på 1,38 m³/s.
- Dersom planene endres, må tiltaket vurderes på nytt av NVE. Iverksetting av konsesjonspliktige tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.
- Selv om tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven så må det søkes til kommunen om tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

BEKK OG STRØM AS

Kopimottakerliste:

Birkenes kommune

STATSFORVALTEREN I AGDER

AGDER FYLKESKOMMUNE